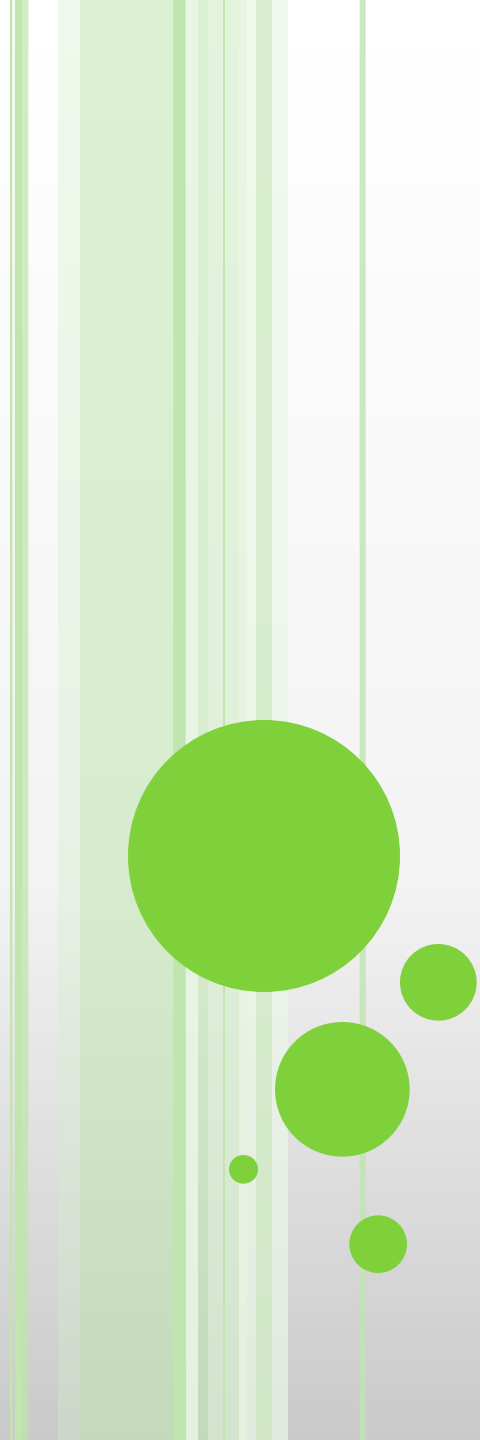

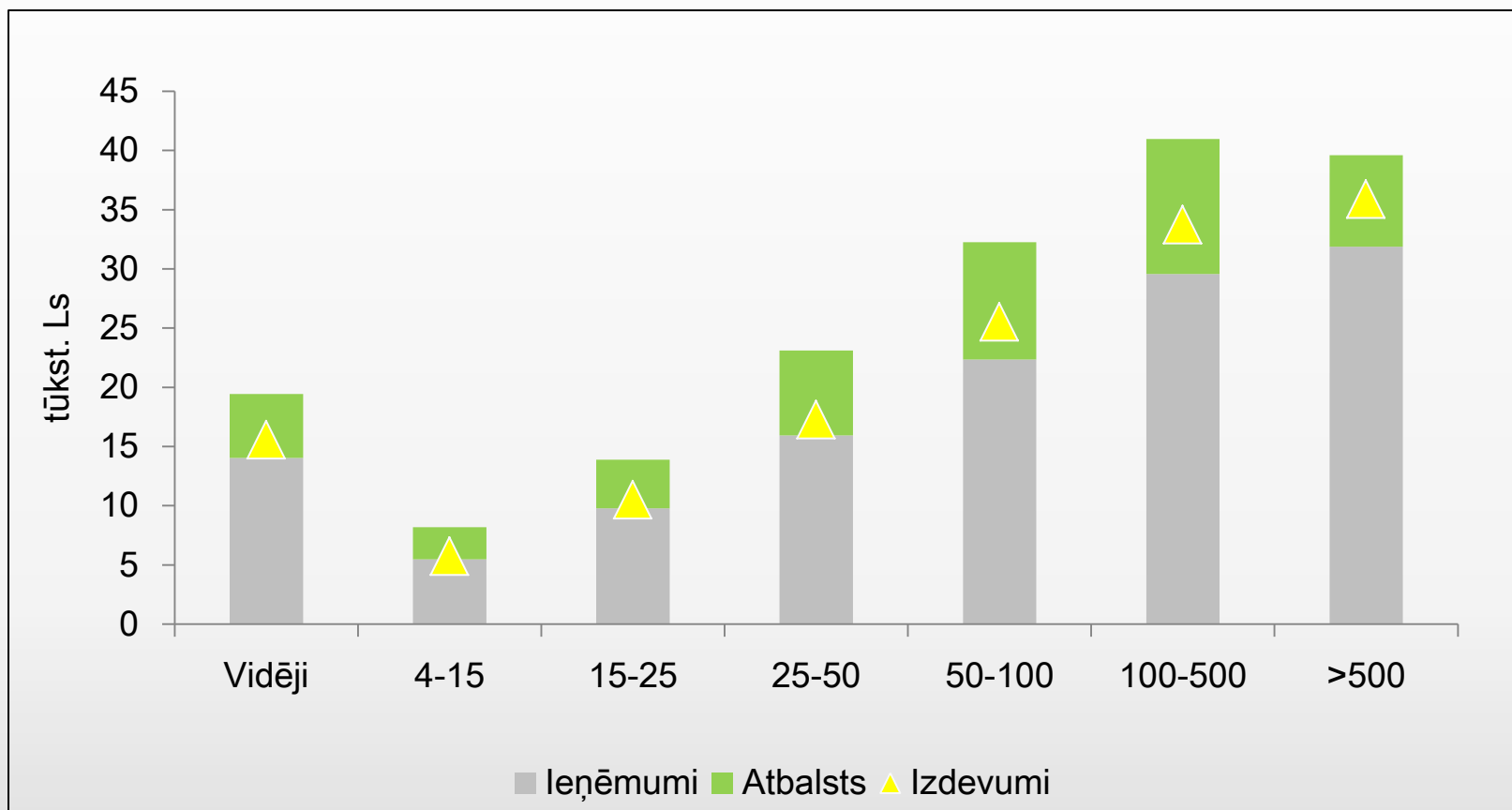

ES UN VALSTS ATBALSTS LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ 2014.- 2020.GADAM

**Zemkopības ministrija
Lauku attīstības atbalsta departaments**

LAUKU SAIMNIECĪBU DARBĪBAS REZULTĀTI UZ DARBASPĒKA VIENĪBU ELK (‘000 EUR), TŪKST. Ls

Reālās lauksaimnieciskās darbības (produktu ražošanas) īpatsvars lauksaimnieku ienākumu veidošanā 2011.gadā bija **41%** (2010.gadā - 32%) **Pārējo daļu veido atbalsta maksājumi**, kas nav tieši saistīti ar konkrētu produktu ražošanu (lai gan prasa noteiktu nosacījumu izpildi)

LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES (2,33 MILJ. HA, VZD)

~270 tūkst.
ha

MEŽS

2 milj. ha - MĒRĶIS

1, 57 milj. ha LIZ
VMP

1,8 milj. ha LIZ apstrādāta,
CSP

2,06 milj. ha LIZ lauku
blokos

Mežs de facto
(LIZ zemēs)

Neizmantotā LIZ, neauglīgā
zeme

zem 30 ballēm. krūmāji u.c.

GALVENIE UZSTĀDĪJUMI 2020.GADAM- CILVĒKS, RAŽOŠANA, RESURSI

- Ienākumu pieaugums no ražošanas, cilvēks laukos spēj nopelnīt un nodrošināt savu ģimeni***
- Efektīva ražošana, tirgus produkcijas īpatsvara un pievienotās vērtības paaugstināšana***
- Katrs zemes, meža ha un Latvijai piederošie ūdeņi tiek izmantoti vērtības radīšanai - tiek saglabāti 2,0 milj./ha LIZ lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai***

**LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS
2014.-2020.
PASĀKUMI**

**Zemkopības ministrija
Lauku attīstības atbalsta departaments**

ĪEGULDĪJUMI MATERIĀLAJOS AKTĪVOS

(LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA)

Atbalsta pretendents:

- **juridiska vai fiziska persona**, kura ražo nepārstrādātos lauksaimniecības produktus, vai kura plāno izveidot saimniecību, lai uzsāktu nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanu
- atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu **kooperatīvā sabiedrība**

Pasākumā atbalstāmās aktivitātes:

- jaunu ražošanas pamatlīdzekļu iegāde (lauksaimniecības tehnika un iekārtas)
- būvniecība un rekonstrukcija, būvmateriālu iegāde
- augļkopības kultūraugu ilggadīgo stādījumu ierīkošana un stādāmā materiāla iegāde

Maksimālais plānotais atbalsta apjoms vienam pretendentsam periodā - 500 000 LVL

Var palielināt maksimālo izmaksu summu, ja tiek izpildīti viens vai vairāki nosacījumi, piemēram:

- ir sasniegts nozīmīgs neto apgrozījuma pieaugums no lauksaimnieciskās ražošanas
- sociālais nodoklis par vienu strādājošo ir samaksāts virs likumdošanā noteiktā minimuma

SAIMNIECĪBU SKAITS LATVIJĀ

SADALĪJUMĀ PA EKONOMISKĀ LIELUMA KLASĒM

Saimniecības apgrozījums	līdz 4 tūkst. EUR	4–15 tūkst. EUR	15–25 tūkst. EUR	25–50 tūkst. EUR	50–100 tūkst. EUR	100–500 tūkst. EUR	500 un vairāk tūkst. EUR
Ekonomiskā lieluma klase (ELK)	Naturālās saimniecības	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Saimniecību skaits	61 456	15 039	2 635	2 117	1 069	921	149

ĪEGULDĪJUMI MATERIĀLAJOS AKTĪVOS

(LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA)

Atbalstāmās aktivitātes un atbalsta intensitāte sadalīta atkarībā no saimniecības lieluma (sadalījums grupās) un pretendenta veida:

Mazās un vidējās saimniecības (2. - 4. ELK - gada apgrozījums 15 000 – 100 000 EUR):

atbalsta intensitāte visām aktivitātēm – **50%**

(tehnikas un iekārtu iegāde, būvniecība, rekonstrukcija)

Lielās un ļoti lielās saimniecības (5. - 6. ELK - gada apgrozījums 100 000 – 500 000 EUR un virs 500 000 EUR):

atbalsta intensitāte tehnikas un iekārtu iegādei – **25%**,

būvniecībai un rekonstrukcijai – **40%** (prioritāri atbalstot kūtsmēslu krātuvju būvniecību)

Atbilstīgas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības:

atbalsta intensitāte visām aktivitātēm – **50%**

(tehnikas un iekārtu iegāde, būvniecība, rekonstrukcija)

ĪEGULDĪJUMI MATERIĀLAJOS AKTĪVOS

(LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA)

Papildus intensitāte:

līdz 10% - pretendentiem, kuri īsteno projektus mazāk labvēlīgos apvidos

līdz 20% - pretendentiem - jaunajiem lauksaimniekiem

Atbalsta saņemšanas pamatnosacījumi:

- publiskais finansējums sadalīts pēc **reģionālā principa**, par pamatu izmantojot VPM deklarētās platības uz konkrētu atskaites brīdi
- saimniecības **apgrozījuma sasaiste ar maksimālo attiecināmo izmaksu apjomu** programmēšanas periodā (attiecināmo izmaksu apjoms nepārsniedz iepriekšējā gada apgrozījumu vairāk kā 3-7 reizes atkarībā no tā, vai projektā paredzēta tehnikas un iekārtu iegāde, vai būvniecība)
- iegādājamās **traktortehnikas jaudas sasaiste ar saimniecības LIZ platību un liellopu vienībām**, ņemot vērā arī jau saimniecībā esošās traktortehnikas zirgspēku apjomu

ĪEGULDĪJUMI MATERIĀLAJOS AKTĪVOS

(LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA)

Atbalsta saņemšanas pamatnosacījumi:

- projektā iekļaujamās aktivitātes, vadoties no principa, ka katras **investīcijas nepieciešamībai ir jābūt objektīvi pamatotai** (*piemēram, saimniecības apgrozījuma pieaugums, produktivitātes celšana, nepieciešamība ieviest jaunas, vidi saudzējošas ražošanas tehnoloģijas vai ES likumdošanas prasības, saimniecības pārstrukturēšana, lai novērstu nepareizas saimniekošanas sekas, u.c.*)
- **priekšroka** finansējuma apgūvē tiek dota tiem **atbalsta pretendentiem, kuri vēl nav izmantojuši iespēju saņemt** publisko atbalstu investīcijām, it īpaši vidējo saimniecību grupā ietilpstošajiem atbalsta pretendentiem

ATBALSTS MAZO SAIMNIECĪBU ATTĪSTĪBAI

Atbalsta pretendenti:

fiziskas vai juridiskas personas - mazās lauku saimniecības: 1. EL klase (gada apgrozījums 4 000 – 15 000 EUR)

Pasākumā kompensēti šādi ieguldījumi:

- iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegāde
- ēku būvniecība un rekonstrukcija
- nepieciešamo būvmateriālu iegāde
- ieguldījumi ilggadīgajos stādījumos
- vaislas lauksaimniecības dzīvnieku iegāde

Atbalsta apjoms vienam pretendentam:

15 000 EUR 5 gadu periodā (3 000 EUR gadā)

ATBALSTS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

Atbalsta pretendents:

○ **fiziska persona:**

- kura projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir jaunāka par **40 gadiem** un saimniecību dibina pirmo reizi
- kas dibina jaunu saimniecību, un kuras maksimālie ieņēmumi no saimnieciskās darbības gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas nepārsniedz **20 000 Ls**. Ja atbalsta pretendents pārņem saimniecību, tad neto apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā vai iepriekšējā gada ieņēmumi no saimnieciskās darbības nepārsniedz **50 000 Ls**
- **ieguvis** augstāko vai profesionālo vidējo lauksaimniecisko izglītību vai
- **uzsācis** mācības attiecīgās lauksaimnieciskās izglītības iegūšanai un mācības pabeigs 36 mēnešu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu
- ir **izstrādājis** saimniecības **attīstības plānu** visam saistību periodam, nodrošinot patstāvīgu, ienesīgu saimniecisko darbību

ATBALSTS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

Pasākumā noteiktā atbalsta intensitāte:

100% atbalsta intensitāte izdevumiem, kas saistīti ar saimniecības **nodibināšanu** un saimniecības **attīstības plāna izstrādi**

70% atbalsta intensitāte sekojošiem izdevumiem:

- jaunu ražošanas pamatlīdzekļu iegāde
- būvniecība un ēku rekonstrukcija
- nepieciešamo būvmateriālu iegāde
- stādāmā materiāla iegāde, kas paredzēts ilggadīgo stādījumu ierīkošanai augļkopībā
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegāde(ne vairāk kā 10% no projekta attiecināmajām izmaksām)
- vaislas lauksaimniecības dzīvnieku iegāde

Atbalsta maksimālais apjoms vienam pretendentam -70 000 EUR (49 196 Ls)

Pretendentam ir iespēja veikt arī ieguldījumus pasākumā „ieguldījumi materiālajos aktīvos”

RAŽOTĀJU GRUPU IZVEIDE

Atbalsta pretendents:

Atbilstīgās ražotāju grupas, kas atbilst mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) definīcijai

Atzītas par atbilstīgām pamatojoties uz uzņēmējdarbības plānu

Atbalsta apjoms

Par pārdoto produkciju līdz **1 000 000 EUR** (pa gadiem - **10%, 10 %, 8 %, 6%, 4%** no pārdotās produkcijas pirmajos 5 gados pēc atzīšanas par atbilstīgu)

Par pārdoto produkciju, kas pārsniedz **1 000 000 EUR** (pa gadiem - **5%, 5%, 4%, 3%, 2%** no pārdotās produkcijas pirmajos 5 gados pēc atzīšanas par atbilstīgu)

Maksimālais atbalsta apjoms **100 000 EUR** gadā

Nosacījumi

- 5 gadu laikā pēc atzīšanas par atbilstīgu ir jāsasniedz uzņēmējdarbības plāna mērķi
- Pēdējo atbalsta daļu izmaksā tikai tad, kad ir pārbaudīta uzņēmējdarbības plāna pareiza īstenošana
- Pirmajā gadā var izmaksāt ražotāju grupai atbalstu, kas aprēķināts, pamatojoties uz tās locekļu pārdotās produkcijas gada vidējo vērtību trijos gados pirms viņu pievienošanās grupai
- Attiecībā uz ražotāju grupām mežsaimniecības nozarē atbalstu aprēķina, pamatojoties uz grupas locekļu pārdotās produkcijas vidējo vērtību pēdējos piecos gados pirms grupas atzīšanas, izņemot lielāko un mazāko vērtību

Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai

Aktivitātes:

Jaunu mikrouzņēmumu radīšana

Mikrouzņēmumu attīstība

Ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošana

Pasākumā atbalstāmās nozares:

Nelauksaimnieciskā ražošana

Pārtikas produktu pārstrāde (ārpus Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikuma)

Pakalpojumu sniegšana

Pasākumā noteiktās attiecināmās izmaksas:

Jauna tehnika un iekārtas, būvniecība un būvmateriāli

Pasākumā noteiktā atbalsta intensitāte:

tehnikas iegādei – **25%**

pakalpojumu sniegšanai – **40%**

pārējām aktivitātēm – **60 - 70%**

Attiecināmo izmaksu kopsumma visā plānošanas periodā vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz:

līdz **70 000 EUR**- uzņēmumu radīšanai

līdz **140 000 EUR** - ar lauksaimniecību nesaistītu aktivitāšu dažādošanai un uzņēmumu attīstībai

RISKU VADĪBA

Pasākums „Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana”

Atbalsta pretendents:

Lauksaimnieks, kurš veicis finansiālus ieguldījumus prēmijās par ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanu pret ekonomiskiem zaudējumiem

Attiecināmie izdevumi.

65 % no maksājamās apdrošināšanas prēmijas.

Atbalsta nosacījumi:

Atbalsts apdrošināšanas līgumiem, kuri sedz zaudējumus, ko izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku vai augu slimība vai kaitēkļu invāzija, un **kas iznīcina vairāk nekā 30% no attiecīgā lauksaimnieka vidējā produkcijas gada apjoma iepriekšējos trīs gados** vai no trīs gadu produkcijas vidējā apjoma, kas aprēķināts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu

RISKU VADĪBA

Pasākums „Kopfondi dzīvnieku un augu slimībām un vides katastrofām”

Atbalsta pretendents:

- Kopfonds ir shēma, ko dalībvalsts akreditējusi saskaņā ar saviem tiesību aktiem, lai iesaistītie lauksaimnieki varētu apdrošināties, turklāt kompensācijas maksājumus veic iesaistītajiem lauksaimniekiem, kuri cieš ekonomiskus zaudējumus, ko izraisījis dzīvnieku vai augu slimības uzliesmojums vai vides katastrofa.
- Kopfondam ir jābūt akreditētam, ar skaidriem noteikumiem un pārredzamu politiku attiecībā uz iemaksām un izmaksām

Attiecināmie izdevumi.

65 % no attiecināmajām izmaksām. Finansiālie ieguldījumi var attiekties tikai uz:

- (a) kopfonda izveidošanas administratīvajām izmaksām, kas sadalītas maksimāli trim gadiem, pakāpeniski samazinot to apjomu;
- (b) summām, ko kopfonds izmaksā kā finanšu kompensāciju lauksaimniekiem.

Publisko līdzekļu ieguldījums neveido sākotnējo kapitālu.

Atbalsta nosacījumi:

Attiecībā uz dzīvnieku slimībām finansiālo kompensāciju var piešķirt tikai tādu slimību gadījumos, kas minētas Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas izveidotajā dzīvnieku slimību sarakstā un/vai Lēmuma 90/424/EEK pielikumā.

RISKU VADĪBA

Pasākums „Ienākumu stabilizācijas instruments”

Atbalsta pretendents:

- Kopfonds ir shēma, ko dalībvalsts akreditējusi saskaņā ar saviem tiesību aktiem
- Kopfondam ir jābūt akreditētam, ar skaidriem noteikumiem un pārredzamu politiku attiecībā uz iemaksām un izmaksām

Attiecināmie izdevumi.

65 % no attiecināmajām izmaksām, kas izpaužas kā finansiāli ieguldījumi kopfondos, lai sniegtu kompensāciju lauksaimniekiem, kuru ienākumi ievērojami samazinājušies.

Publisko līdzekļu ieguldījums neveido sākotnējo kapitālu.

Atbalsta nosacījumi:

- Atbalstu var piešķirt tikai tad, ja ienākumu kritums pārsniedz 30 % no atsevišķa lauksaimnieka vidējiem gada ienākumiem iepriekšējo trīs gadu periodā vai trīs gadu vidējiem ienākumiem, kas aprēķināti, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu periodu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju. Ienākumi ir to lauksaimnieka ieņēmumu summa, kas saņemta no tirgus, ieskaitot jebkāda veida publisko atbalstu un atskaitot resursu izmaksas.
- Katras saimniecības gadījumu vērtēs individuāli. Nepiemēros vienu kopēju atsauces likmi visas valsts mērogā.
- Lauksaimniekiem kompensēs **ne vairāk kā 70% no zaudētajiem ienākumiem.**

SABIEDRĪBAS VADĪTA VIETĒJĀ ATTĪSTĪBA (LEADER)

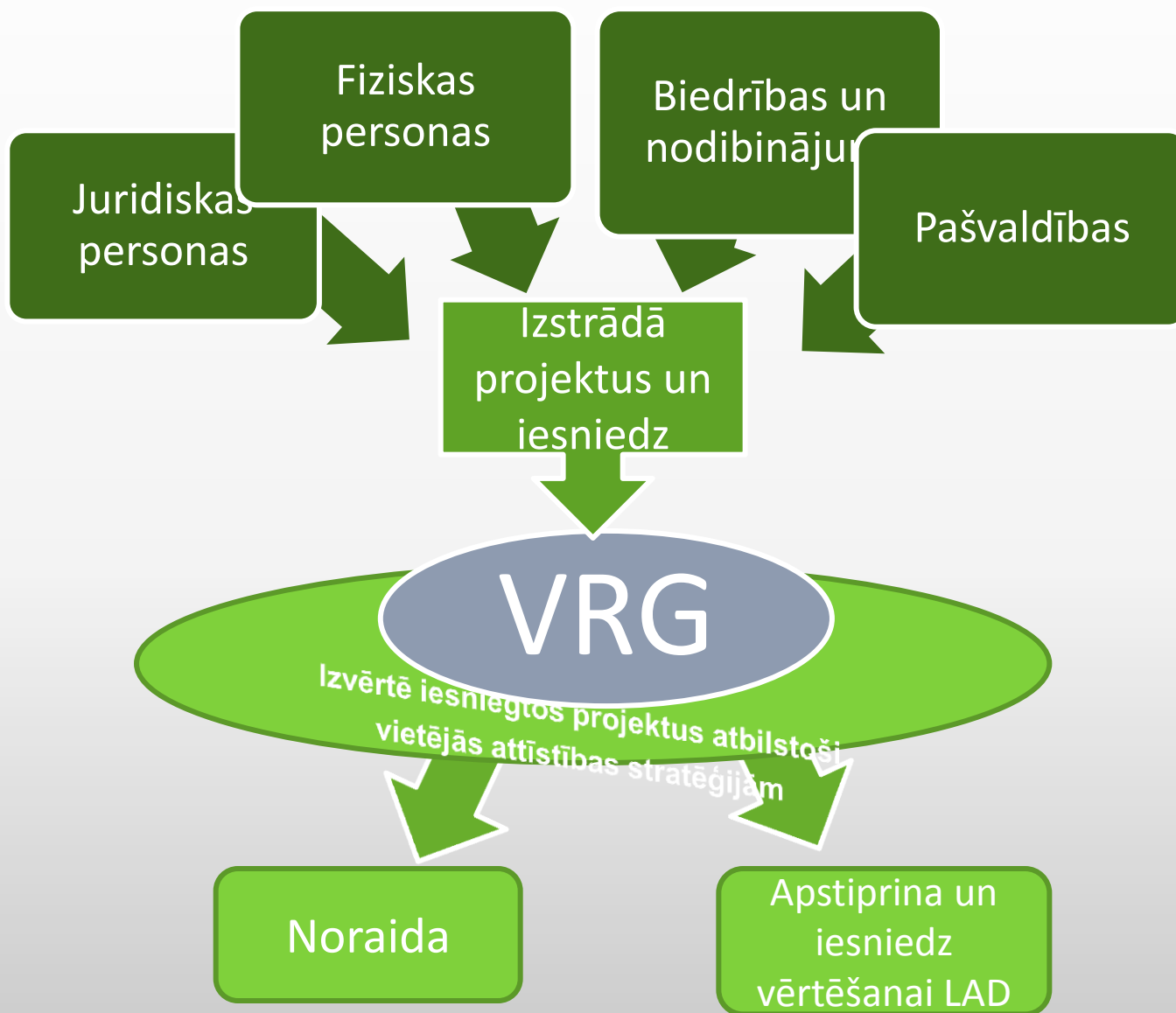
LEADER pieeja dod iespēju iedzīvotājiem pašiem iesaistīties vietējo problēmu risināšanā (metode *no apakšas uz augšu*), brīvi izvēloties veicamo pasākumu kopumu

LEADER **mērķis** ir iedrošināt un atbalstīt **laukos dzīvojošās personas**, palīdzot tām plānot savas teritorijas tālāku nākotni, risinot ekonomiskās, sociālās un vides problēmas, tā nodrošinot ilgtspējīgu teritorijas attīstību

Vietējā rīcības grupa (VRG) izstrādā un īsteno vietējās attīstības stratēģijas, koncentrējot un apvienojot cilvēku un finanšu resursus noteiktā teritorijā

SABIEDRĪBAS VADĪTA VIETĒJĀ ATTĪSTĪBA (LEADER)

PALDIES PAR JŪSU UZMANĪBU!

**Zemkopības ministrijas
Lauku attīstības atbalsta departaments**

